

Toimistolla oli perhesijoitustoimintaa varten käytettävissään palkattuja paikallisasiamiehiä 45 kunnassa. Asiamiehille järjestettiin vuoden aikana yksi kokous, jossa heidän omaan asemaansa liittyvien asioiden ohella keskusteltiin lasten ja nuorten kasvatuksellisista ja hoidollisista kysymyksistä.

Laitoshoito

Huoltohenkilökunta Sosiaaliohjjesäännön edellyttämää lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten sekä vajaamielislaitosten kasvatuksellista ja huollollista valvontaa suorittivat lastenhuollontarkastaja, apul.lastenhuollontarkastaja, tarkastaja ja vajaamielishuoltaja. Apul.lastenhuollontarkastajalla ja tarkastajalla oli apunaan tässä tehtävässä kummallakin yksi huoltotarkastaja sekä erikseen nuorisokoteja varten kaksi huoltotarkastajaa.

Laitokset Kertomusvuoden aikana sijoitettiin Siltavuoren nuorisokotiin vajaamielisiä nuoria, Taivallahden nuorisokodin tiloissa hoidettiin edelleen leikki-ikäisten vastaanottoa ja vuoden aikana valmistui Mellunmäen päivähuolto.

Lastenhuoltotoimisto sijoitti kertomusvuonna turvattomia lapsia ja nuoria yhteensä 63 laitokseen. Näistä 18 oli kaupungin omia, seitsemän toisten kuntien omistamia ja loput eri yhdistysten, järjestöjen ja säätiöiden omistamia laitoksia (lukuihin eivät sisälly vajaamielisiä hoitavat laitokset). Lisäksi sijoitettiin lapsia ja nuoria tutkimusta ja hoitoa varten Lastenlinnaan ja sairaaloiden lasten- ja nuorisopsykiatrisille osastoille.

Kysymys *lapsikroonikoiden laitoshoidosta* oli edelleen ratkaisematta. Lastenhuoltolaitoksissa jouduttiin hoitamaan useita lapsia ja nuoria, joiden oikea sijoituspaikka olisi ollut sairaala.

Jälkihuolto

Kertomusvuoden lopussa oli jälkihuoltoa saavia yhteensä 370 (292) nuorta ja heidän lisäksi annettiin useille nuorille tilapäistä lyhytaikaista tukea.

Jälkihuoltoa saavista oli laitoshoidossa 116 (119), perhehoidossa 230 (169) ja itsenäisesti asuvia 24 (4). Heistä jatkoi koulunkäyntiä 270 (235), työssä kävi 82 (42), 15 (11) ei ollut työssä eikä koulussa ja 3 (4) oli sairaalahoidossa.

Jälkihuoltotyötä hoiti toimistossa yksi huoltotarkastaja apunaan kaupunki- ja maaseutupiirien tarkastajat ja laitosten sosiaalityöntekijät.

Vajaamielishuolto

Väliaikainen keskuslaitos Kertomusvuoden aikana saatiin päätökseen v. 1972 vireille pantu Helsingin väliaikaisen keskuslaitoksen perustamishanke. Väliaikaiseen keskuslaitokseen kuuluvat Nukarin lastenkoti ja sen asunto-laosastot, Taivallahden nuorisokoti ja Kotkankadun asuntola, Päivölän lastenkoti, Sofianlehdon vastaanottokodin vajaamielisosastot, Koskelan nuorisokoti ja Laajasalon nuorisokoti, joissa on yhteensä 228 hoitopaikkaa. Väliaikaisen keskuslaitoksen perustamisen yhteydessä siirtyivät em. vajaamielisiä hoitaneet lasten- ja nuorisonhuoltolaitokset hallinnollisesti vajaamielishuollon piiriin, mutta muutoin ei keskuslaitoksen perustaminen tuonut helpotusta kireään laitospaikkapulaan. *Killinmäen keskuslaitoksen* suunnittelutyöt jatkuivat, ja laitoksen rakennusvaiheelle saatiin perustamislupa.

Asuntolat Uusista toimintapisteistä Kehitysvammautuki 57 yhdistykseltä kaupungin hallintaan siirtynyt 12-paikkainen Kotkankadun asuntola aloitti toimintansa helmikuussa. Vuoden loppupuolella Siltavuoren nuorisokodin käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä saatiin kehitysvammaisten käyttöön 10 asuntolapaikkaa. Pasilan kehitysvammaisten asuntolan ja Pasilan päivähuoltolan rakennustyöt jatkuivat ja laitokset voinevat aloittaa toimintansa vuoden 1975 loppupuolella.

Mellunmäen 45-paikkainen päivähuoltola aloitti toimintansa tammikuussa. Kaupungilla on näin ollen 370 omaa päivähuoltolapaikkaa. Hoitopedagogisen Rudof Steiner-koulun Kannatusyhdistyksen ylläpitämä 15-paikkainen *Marjatta-koulu* aloitti syksyllä toimintansa laaennustöiden jälkeen 32-paikkaisena. Ruotsinkielisille kehitysvammaisille tarkoitettu *Talibo-daghem* siirtyi vuoden alussa *Kärkullan keskuslaitoksen* hallintaan. Yksityisiin päivähuoltoloihin oli sijoitettuna 85 huollettavaa.

Päivähuoltolat

Suojatyöpaikkojen ja erityisesti työsuorituksiltaan heikompi- tai keskitasoisille kehitysvammaisille tarkoitettujen suojatyöpaikkojen lisääminen olisi välttämätöntä samoin kuin päiväkotityyppisen toiminnan järjestäminen sellaisille kotihoidossa oleville *kehitysvammaisille*, jotka eivät pysty työtoimintaan. Tilanteen korjaamiseksi on *Vaihtoyökeskuksen* laajennushanke ollut vireillä, mutta sopivia toimitiloja ei ole vielä onnistuttu saamaan.

Suojatyöpaikat

Alalla toimivat yhdistykset järjestivät monipuolista kesävirkestystoimintaa, kuten virike-, musiikki- ja työleirejä. Kertomusvuoden aikana otettiin käyttöön Kehitysvammatuki 57:n *Kankurimäen* uusi leirialue, missä on mm. sisämaajoitustiloja 30 hengelle. Kuluneena kesänä saattoi lastensuojeluvirasto sijoittaa 210 kehitysvammaista siirtoloihin ja leireille. Kevättalvella pidetyille hiihtoleirille osallistui 11 kehitysvammaista.

Kesävirkestystoiminta

Yhteistyö alan yhdistysten ja Helsingin seurakuntien kanssa oli tiivistä. Yhdistysten harjoittama päivähuoltola- ja asuntolatoiminta tukivat osaltaan kaupungin vajaamielishuoltoa. Yhdistysten ja seurakuntien järjestämä kerho- ja muu vapaa-ajan toiminta oli vilkasta.

Alan henkilöstö osallistui aktiivisesti erilaisiin neuvottelu- ja koulutustilaisuuksiin.

Vajaamieliset 31. 12. 1974 iän, sukupuolen, älykkyyden ja syntyperän mukaan

Vajaamieliset 31.12.1974 iän, sukupuolen älykkyyden ja syntyperän mukaan	Ikäryhmä ja sukupuoli						Älykkyyden ja sukupuoli										Syntyperä ja sukupuoli						Yhteensä
	0-6v.		7-15v.		16v.-		Syvästi vajaamieliset A ₀ =alle 20		Välkeästi vajaamieliset A ₀ =20-35		Keskitasoisesti vajaamieliset A ₀ =36-51		Lievästi vajaamieliset A ₀ =52-67		Tarkemmin määriteltävän vajaamielisyys		Aviollisia		Aviottomia				
	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	
Kotihoidossa olevat	26	17	94	55	233	215	-	2	20	23	107	105	161	114	72	36	346	268	14	12	1640		
- vajaamielisvalvonnassa	-	-	1	-	10	6	-	-	1	1	3	-	7	5	-	-	9	5	2	1	17		
- päivähuoltoloissa	12	8	91	54	141	110	-	2	11	8	70	67	93	61	70	34	233	164	11	8	416		
- kaupungin omistamissa	9	8	77	43	112	82	-	2	10	4	49	48	82	52	57	27	189	126	9	7	331		
- yksityisissä	3	-	14	11	29	28	-	-	1	4	21	19	11	9	13	7	44	38	2	1	85		
Vajaamielislaitoksissa	10	4	82	55	264	194	44	34	106	84	87	71	63	29	56	35	311	220	45	33	609		
- Helsingin kaup. lait.	8	4	42	24	86	65	23	18	34	29	32	19	21	12	26	15	111	82	25	11	229		
- valtion laitoksissa	-	-	1	2	11	5	-	-	1	-	6	2	5	2	-	3	10	4	2	3	19		
- kuntainliiton lait.	-	-	4	4	23	14	3	1	9	7	6	5	6	3	3	2	24	16	3	2	45		
- säätiöiden ja yhdistysten laitoksissa	2	-	35	25	144	110	10	15	62	48	43	45	31	12	27	15	166	118	15	17	316		
Lastenhuoltolaitoksissa	11	4	8	8	7	15	1	1	-	2	5	7	7	12	13	5	16	22	10	5	53		
- Hgin kaup. omist. lait.	4	1	6	6	7	7	-	-	-	2	5	6	7	4	5	2	12	12	5	2	31		
- yksit. lastenhuoltolait.	7	3	2	2	-	8	1	1	-	-	-	1	-	8	8	3	4	10	5	3	22		
Sairaaloissa ja parantoloissa	6	6	1	-	95	90	4	2	22	19	32	34	31	35	13	6	89	82	13	14	198		
Perhehoidossa	-	-	-	1	3	2	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	2	3	1	-	6		
Yhteensä	53	31	185	119	602	516	49	39	148	128	232	218	264	192	154	82	764	566	83	64	1 506		

1) Tähän sisältyy 207 pelkästään kotihoidossa ollutta.